

EESTI NOORTE MEESTE KRISTLIK ÜHING ROOTSIS

Estniska KFUM i Sverige + Estonian Y M C A

Birger Jarls gatan 35, Stockholm

L 36:2
(1-3)

Loenguteseeria 1. /Teaduse ja kultuuri valdkonnast/
Loeng Nr.4./ENMKÜ üldklubidele/

Y M C A KESET MAAILMA SUURI SÜNDMUSI.

Kui lõppes Esimene Maailmasõda ja miljonid mehed pöördusid rinnetelt, kaevikutest, vangilaagritest tagasi oma kodudesse, siis oli see tagasitulek suureks ja sügavaks elamuseks. Algul oli see paljudele kindlasti harjumatu, et ei vihi-se enam kuule ja ei ole tarvis end ikka jällegi uuesti lõhkavate mürskude kildude eest suruda vastu maad ja nõnda lakkamatult seista taas uuesti silm-silma vastu surmaga. Aga enamik kodunes peagi uue olukorraga ja mõistis hinnata rahuliku elu suuri hüvesid. Paljude lahingute nimekad kang elased ja mitmete aumärkide omanikud istusid jällegi nii nagu enne sõda, oma tagasihoidlikul kohal kusa gil büroos, seisid teenistusvalminutena äri leti taga või täitsid oma ülesandeid teistel rahulikuks eluks vajalikel aladel. Ja nii oli see hea ja vajalik, sest sõda ei võinud ega tohtinud ju kesta igavesti.

Muidugi oli ka neid, kes peale sõja laastavat mõju mida see omab inimese hingeelule ja ka tema kõlblatele töökspidamistele, ei leidnud enam teed tagasi normaalsesse ellu. Sõda oli niisuguste inimeste elust käinud üle nagu torn, mis tõstab mõned puud kogu juurtega mullapinnast ja on vähe väljavasteid niisuguste puude tagasiistutamiseks. Sisuliselt on see raske traagika, mis kõneleb sellest, et sõja hävitav mõju jätkub veel kaua selle järele kui rinnetel on vaikinud relvad ja lahinguväljadele on kasvanud rohi ja põõsad.

Kõigi nende miljonite tagasipöördijate hinges oli nii või teisiti midagi aset leidnud. Oleks raske väita, et inimesed tuleksid surmaväljadelt, kaitsekravidest ja vangilaagritest tagasi parematena. Küll aga tulid sealt paljud tagasi sügavamate inimestena. Need olid küll inimesed oma vigade ja puudustega, inimesed, kelle tervis ja närvid olid kannatanud, kuid kes õieti olid midagi läbi elanud. Ja nimelt mitte ainult seda kui palju kurjuse tumedaid jõudusid peitub inimestes, vaid ka, et on olemas keegi, kelle kätes on väikese inimese elu ja kes võib seda elu hoia ka siis kui tuhat langevad su paremal käel. Lahinguväljade Jumala kogemus oli kaheldamatult üks noid väärtusi, mida võidi praktilise ja vajaliku väärtusena kaasa võtta ka tavalisesse argipäevalusse põllul või vabrikus, äris ametiasutuses ja kodus. Sest usku ei vajata mitte ainult ohtlikul ja rasketel aeg del, vaid veelgi rohkem seal, kus päevast päeva ja aastakümnest aastakümnesse seistakse tavalise elu rindel ja kus iga päev on tarvis olla lahinguväljal ja lähendada küsimusi õieti ning vastutustundeliselt ja ikka jällegi uuesti seavutada õige suhtumus iseendasse, kaasinimestesse ja eluse üldse.

Sõjatandritelt rahuaegsesse elusse kaasa võetud positiivsete väärtuste ja kogemuste hulka kuulus ka miljonite meeste kokkupuude kristlikul alusel ja suure ennastsalgavusega tehtud abistamisetööga. Ma mõtlen siin kõigepealt kahele suurele maailmaorganisatsioonile, mille sügavamad leheküljed on kirjutatud siis, kui paljud sajad ja tuhanded organisatsioonid pidid oma tegevuse lõpetama või nad ei suutnud midagi teha. Need kaks organisatsiooni on Rahvusvaheline Punane Rist ja YMCA ehk Noorte Meeste Kristlik Ühing. On iseloomustav, et need mõlemad, kogu maailma haaravad liikumised on välja kasvanud kristlikkudest ringidest ja kannavad ja teostavad oma tegelikus töös ristiusu armastuse, õigluse, vabaduse ja inimväartuse põhimõtteid.

Punase Risti õnnistusrikas töö ja tegevus mõlemate Maailmasõdade ajal on üldsusele lähemalt tuntud, seepärast lubatagu tänases sõnavõtus peatuda lähemalt YMCA osal. Väljaarvatud Venemaa, kus see töö keelatud, on Noorte Meeste Kristlik Ühing, nii esimese kui ka teise Maailmasõja ajal töötanud kogu maailmas, abistades väliselt aga ka just eriti vaimselt, miljoneid mehi küll rindevõitluse vaheaegadel, küll tagalais ja eriti ka vangilaagrite väliselt ja veel rohkem sisemiselt raskete olukordade keskel. Ajal, kus rahvad olid aastate kaupa üks teisest lahutatud tule ja terase ja viha ja vihkamise kohutavate kuristikku kaudu, on YMCA saanud minna ja teenida ja aidata kannatavaid inimesi kõikide võitlevate poolte maades. See on olnud sageli vaikne töö aga mitte ometi ilma kangelaslikkuse, ennastahverdavuse, mida nii kergesti ei unustata.

Koos veerevate tankide ja kahuritega olid Ameerika ja Inglise vägedes teel rindele ka kolmnurgaga märgitud YMCA autod, et ka seal, kus on sõna halastamatusel, terasel ja sõja karmidel vajadustel, siiski ütelda ka oma sõna, nimelt, et inimkonnal ja inimestel on veel teisigi küsimusi ja asju, mida ei otsustata ei tule ega ka mitte relvade ülejõuga.

Kui suur ja ulatuslik see väline ja vaimne abistamise töö on olnud, selle kohta puuduvad veel NMKÜ Maailmaliidu üksikasjalised kokkuvõtted. Lubatagu siinkohal nimetada vaid mõningaid arve Teise Maailmasõjaaegse Inglismaa YMCA tegevusest. Tegemuses oli kodumaal 1335 YMCA keskust suurtes sõjaväe laagrites, linnades, sadamates ja raudteejaamades. Kutseliste sekretaride kõrval oli tegevuses 150.000 vabatahtlikku abilist. Imponeeriv on töö, mida tehti rinnetel, nii Euroopas kui ka väljaspool. 24 tundi peale Derna vallutamist Lüübias oli Noorte Meeste Kristlik Ühing seal juba tegevuses. Tobrukis elas YMCA kaasa ümberpiiramise. Tegevus sündis väikeses

maailuses kabelis ja klubiruumides. Tegevusele rinnetel ja kõikjal seal, kus viibivad briti väeosad, lisandub suurejooneline töö kõikidest rahvustest sõjavangide ja tsiviilinterneeritute keskel, mida teostati 23 maas.

Inglise YMCA kõrval seisab Ameerika oma veelgi suurema tegevusraadiusega ja ameeriklastele omase aktiivsusega.

Kui puhkes Teine Maailmasõda oli YMCA Maailmaliidul kindel seisukoht YMCA kaudu peab jääma kristlik side lõhestatud maailma, YMCA kaudu peavad ka sõja aegadel olema ülesehitavad jõud tegevuses. Eriti neutraalsete maade - Rootsi ja SCHWEITSI kaudu on õnnestunud hoida sidet ka vaenulike maade vahel. Nüüd on vaikinud relvad. Aga NIMKÜ töö läheb katkestamatult ja võib ütelda veelgi suurema hooga edasi. Meil on hea meel, et tuntud Eesti Sõber, Rootsi KFUM peasekretär mag. Hugo Cedergren on Genfist juhtimas suurt abistamistööd, mida YMCA teostab nüüd Saksamaal viibivate põgenikkude, ka eestlaste keskel. Oma lühikesel Stockholmis viibimisel andis mag. Cedergren lähemaid juhiseid ka Rootsis tegutsevatele Eesti NIMKÜle meie rahvuskaaslastesse puutuvas küsimustes. Eestlased Ameerika, Inglise ja Prantsuse tsoonides koonduvad NIMKÜ-sse kui kristlikul alusel seisva rahvusliku liikumise ridadesse. YMCA kaudu on võimalikuks saanud sealsete eestlaste abistamine ja ka sild kõigi väljaspoole kodumaad viibivate eestlaste vahel. On saanud reaalsuseks ka side nende demokraatlikul alusel seisvate kristlikkude rahvastega, kellest inimlikult vaadates oleneb nii tugeval määral ka Eesti tulevik. Eestlased koondavad oma ridu. Ulatagem üksteisele käded ühises töös ja püüetes samade sihtide poole.

Nov.1945

Mag. R. Kiviranna.